

maa have tabt ikke saa ganske Ubetydeligt. Men jeg kom her med Hensyn til Fæstefagen med en Betyrning, og Betyrningen ligger paa et ganske andet Sted end der, hvor det synes, at den ærede Rigsdagsmand søgte sin. Jeg har nemlig hele Tiden antaget, at den Frihed, der var vundet for Danmark, maatte søges i at styrke det communale Liv. Nu maa jeg naturligtviis beklage, hvad Alle og Enhver vil see, den Spaltning i det communale Liv, Fæstefagens Udvikling har gjort mellem de større og mindre Landeieendomsbesiddere; det, at de større og mindre Landeieendomsbesiddere haa været flite ad i disse Aar, deri kan man søge Roden til mange af de Conflictier, hvorunder vi nu lufte.

Den ærede Rigsdagsmand omtalte en Haand, der var skudt tilbage, en Haand, der var udrakt til Forsoning. Endstjøndt jeg ikke vil nægte, at der fra en vis Side, som jeg ikke behøver nærmere at betegne, maastee ikke er gaaet frem med den størst mulige Barsomhed fra de mindre Landeieendomsbesidderes Side mod de større, saa er det dog paa den anden Side aldeles vist, at der fra en ganske anden Side er anvendt Ord imod de større Landeieendomsbesiddere, som i mange Henseender have maattet gjøre dem uvenlige, fremmede for vort politiske Liv og dets Udvikling. Man har aldrig hørt Ordet Reaction fremkomme i den sidste Tid, uden at det med den største Grad af Usandhed er kastet hen imod den Klasse af vore Medborgere, og det er ganske vist, at idetmindste fra den Side, som i den høieste Maade har tillagt sig Frihedens Navn, er isærdeleshed Benævnelsen Reaction bleven benyttet mod disse vore Medborgere. Der har været Lidet under denne Sags Behandling, da en Overenskomst heldigere havde kunnet være forsøgt end nu. Der har ogsaa fra deres Side været rakt en Haand til Forsoning (Nei!), der har ogsaa fra deres Side været rakt en Haand til Forsoning, det er sandt, og det skal staa fast! Naar den ærede Rigsdagsmand omtalte Tidsstrømmen og dens ugunstige Bevægelser, da maa jeg tilbagefalde i Thingets Grindring, at der for ikke mange Aar siden, da et Ministerium stod her i Salen, der havde en Udenrigsminister, som havde bragt

Statens Skib i Gavn, og en Indenrigsminister, der var i høieste Maade knyttet til denne Sags Behandling, — der var dengang, da Bluhme var Udenrigsminister og Bang Indenrigsminister, en ganske anden Udflugt for en Overenskomst end nu. Hvad der er passeret siden den Tid, det vide alle Medborgere; det vide Alle, at den Indenrigsminister, jeg nævnte, i høieste Grad af alle de Indenrigsministre, vi have haft, har været denne Sag hengiven. Jeg vil ikke omtale, hvilken Deel den ærede Rigsdagsmand, der sidst satte sig, havde i, at denne Situation ikke er mere. Men jeg henstiller til ham at overveie med sig selv, hvilken Deel han har haft i den Tidsstrøm, der nu hindrer os. (Monråd: Maa jeg bede om Ordet!) Enhver, der kender min Stilling til Fæstefagen, vil vistnok vide, at jeg fra det Diablik, jeg kom ind i Thinget, bestandigt har været denne Sag hengiven. Jeg kan ligesom den ærede Rigsdagsmand, der satte sig, henvende mig til den ærede Forslagsstiller og tale om, at jeg kan gjøre alt Muligt for at hjælpe denne Sag igennem til det andet Thing, — det kunde jeg ogsaa sige, det har ingen Bamskelighed at sige det Slags Ting —; men jeg vil spørge, om vi derved bringe denne Sag et eneste Skridt videre. Jeg har aldeles Intet i denne Sag at bebreide det nuværende Ministerium i sin Heelhed. Jeg veed accurat det Samme som de ærede Rigsdagsmænd, der vare med at fjerne det foregaaende Ministerium; jeg veed, ved hvilke Tidsstrømninger og hvilket Tidens Tryk den Tilstand, hvori vi nu leve, er kommen tilstede, og navnlig er jeg ligesaa lidt som de fleste ærede Rigsdagsmænd blind for, at den væsentligste og, som jeg fra mit Standpunkt vil indrømme, fuldkommen billige Grund til, at Fæstefagen ikke for Diabliket kan komme fra Regjeringens Side, det er en Grund, som det aldeles ikke ligger i denne Forsamlings Haand at fjerne, og det er Noget, vi maatte vide isorveien; det er Noget, vi ganske trostigt maae finde os i. Fæstefagen staaer altsaa saaledes for mig som et af de kæreste Fremskridt, der kunde være gjorte i vor Lovgivning, som det kæreste, forsaavidt den skulde bidrage til at udfylde den